

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 25. Impedimenta matrimonium impediencia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

quàm ex parte Ecclesiæ, seu Dei per Ecclesiam traditionem illam in perpetuum acceptantis. In eoque S. Thomas in 4. dist. 38. q. 1. art. 3. discrimen constituit inter votum solemne & simplex, quod in voto simplici non sit actualis traditio, sed promissio dumtaxat proprii corporis, nec proinde simplici castitatis voto ligatus, proprii corporis amiserit potestatem seu dominium; sed per votum solemne homo (inquit) sui corporis amiserit potestatem, Deo illud ad perpetuam continentiam tradens, quam traditionem Deus per Ecclesiam immobiliter, sive in perpetuum acceptat. Et idem voto solemni Christus vim tribuit matrimoniorum ratum dissolvendi, potius quàm simplici, sicut eidem vim tribuit matrimonium contrahendum dirimendi, potius quàm simplici. Ut enim S. Thomas ibidem, homo sui corporis potestatem amplius non habens, non potest ipsum tradere in potestatem uxoris, matrimonium contrahendo.

194 Obijcies 4°. Ecclesia dispensare potest in voto solemni castitatis religiose. Igitur & in matrimonio rato. Consequentia bona est, quia solemne votum religiose castitatis fortius ligat, quàm matrimonium ratum (utpote quod per illud dissolvitur) si ergo Ecclesiastica dispensatio solvere potest illud, solvere potest & istud, secundum vulgatum istud: *si vinco vincentem te, à fortiori vinco te*. Probatur itaque antecedens, quia votum solemne à simplici (in quo Ecclesia dispensare potest) non differt nisi per solemnitatem. *Solemnitas autem voti est ex Ecclesiæ Constitutione, uti dicitur cap. quod votum de voto in 6. Quemadmodum verò in sua Constitutione, sic in eo quod ex sua est Constitutione, Ecclesia dispensare potest.*

195 Respondeo cum S. Thoma 2. 2. q. 88. a. 11. in corp. probabilius esse, quod in voto solemni religiose castitatis Ecclesia dispensare non possit. Quia per illud Religiosi corpus est immobiliter traditum Deo, ab eoque in perpetuum per Ecclesiam acceptatum. Quod autem est immobiliter acquiritum Deo, ipsi non potest per Ecclesiam subtrahi; sicut quod per matrimonium consummatum, est immobiliter traditum uxori, ab eaque acceptatum, non potest uxori per Ecclesiam subtrahi. Propter quod cap. *cum ad Monaster.* de stat. Monach. Innocentius III. dicit, quod *custodia castitatis ita est annexa regale Monachali, ut contra eam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere*. Quo non solum significat, Monachum, quoadmò manet Monachus, ad ducendum uxorem non posse dispensari; hoc enim falsum est, si tota solemnitas religiose castitatis sit ex Constitutione Ecclesiæ. Quia eo dato Religiosus, manens per votum non solemne Religiosus, Ecclesiæ dispensatione poterit uxorem ducere. Neque enim solemnitas Ecclesiastica de essentia est castitatis religiose, ut contat in religiose castitate Scholarium Societatis Jesu.

196 Ad probationem antecedentis, dicendum, Summum Pontificem dispensare posse in votis solemnibus religionis, secundum quod solemnitas sunt; non secundum quod immobiliter religiose sunt. Vel dic, in solemni religiose castitatis voto duplicem esse considerandam solemnitatem: una est primaria, quæ Religiosus immobiliter & in perpetuum Deo, per Ecclesiam id acceptanti, se perfecte & totaliter tradit; altera secundaria, consistens in variis conditionibus ad illius traditionis legitimitatem ab Ecclesia requisitis. Et ista est quæ dependet à Constitutione Ecclesiæ, non ista, positâ semel Ecclesiæ acceptatione. Quemadmodum enim ad solemnitatem matrimonii carnalis varias condiciones Ecclesia requirit; sic & ad solemnitatem matrimonii spiritualis, requirit v. g. Novitiatûs annum, talem ætatem, quod usque ad

mortem professio fiat in religione approbata, &c. Et sicut positâ conditionibus ab Ecclesia requisitis, carnale matrimonium per Ecclesiam dispensationem nequit dissolvi; ita nec matrimonium spirituale. Denique sicut carnale matrimonium indissolubile non est, nec ratum, nisi accedat consensus, & acceptatio compatis; ita nec spirituale, nisi accedat consensus, & acceptatio Dei per Ecclesiam ipsam suam acceptantis. Gratis autem dicunt aliqui, quod Ecclesia non acceptet illam Religiosi traditionem simpliciter & absolute, sicut fit à Religiosis simpliciter & absolute, sed secundum quid, ut quædam ipsa per Summum Pontificem dispenset. Cum istius limitationis nullum appareat fundamentum in religiose professione solemni. Imò in dicto cap. *cum ad Monasterium* appareat declaratio Ecclesiæ in contrarium. Quod si in votis simplicibus limitatio ista subintelligatur, hoc ex perpetua & constanti Ecclesiæ praxi habetur. Non fuit autem similis perpetua & constantis Ecclesiæ praxis pro religiose professione solemni. Neque enim perpetua, & constanti Ecclesiæ praxi S. Thomas, cum famosis aliis Doëtoribus, variisque Pontificibus contradixisset, si talis fuisset.

Et quid est quod simplex castitatis votum, e. 197 tiam Scholarium Societatis, ex communi sententia Doëtorum ejusdem Societatis, vim non habet dissolvendi matrimonium ratum, ante contractum, sicut vim habet solemne votum religionis, nisi quia illud non est ex divina institutione perpetuum & immobile; sicut illud tale est, positâ semel Ecclesiæ acceptatione? Certè si illud non foret à Christo taliter acceptatum, non magis accepisset vim dirimendi matrimonium ratum, ante contractum, ex divina institutione perpetuum, quàm illud (neque enim verisimile est quod ex divina institutione superaret firmitatem matrimonii rati, ex divina institutione perpetui, nisi ipsum foret ex divina acceptatione & institutione perpetuum;) accepit verò vim istam à Christo, potius quam illud. Signum est ergo quod potius sit simpliciter & absolute, ex divina institutione, perpetuum, quàm illud. Unde per illud Religiosus censetur in perpetuum absolute civiliter mortuus. Et ista est ratio congruentis, propter quam Christus dictam vim ipsi tribuit. Eò quod utique per matrimonium ratum conjuges inter se non conjugantur nisi civiliter; per religiosam autem professionem solemnem civiliter moriantur. Congruum autem fuit civilem conjunctionem solvi per civilem mortem; sicut carnalis conjunctio matrimonii consummati per carnalem, seu naturalem mortem solvitur.

CAPUT XXV.

Impedimenta matrimonii impedientia.

Duplicis generis sunt impedimenta matrimonii, videlicet impedientia & dirimentia. *Impedientia* sunt quæ reddunt illud illicitum, non invalidum. *Dirimentia*, quæ ipsum necdum illicitum, sed & invalidum efficiunt.

Olim varia fuisse impedimenta matrimonii impedientia. Sed vel à Tridentino, vel à consuetudine sublata sunt, exceptis quatuor, quæ comprehenduntur hoc versu: *Ecclesiæ vetitum, votum, sponsalia, tempus.*

Primum proinde impedimentum impediens est *Ecclesiæ vetitum*, seu interdictum, quo scilicet Tridentinum prohibet, ante factas proclamationes matrimonium inire; vel quo Juxta Ecclesiasticus idipsum vetat fieri, donec plenior de impedimentis noticia accesserit.

Secundum est *votum simplex castitatis*, vel ingrediendæ religionis. Graviter enim peccat, qui, postquam simplici se continentis, vel religiosus

CAPUT XXVII.

Impedimentum erroris, & conditionis.

ingrediendæ voto obstrinxit, illius exsolvendi impedimentum, per matrimonium, voluntariè affumit, ut probat Augustinus episcopus. 70. ad Bonifacium Comitem. Unde Apollotus 1. Timoth. 5. viduas, post fidem Deo datam, nubere volentes, dicit habere damnationem: quia primam fidem irritam fecerunt.

202 Tertium est impedimentum *sponsalium*. Quo (jure naturali) quilibet prohibetur fidem alteri danti infringere, nisi persona, cui data est, voluntariè cedat juri suo, vel juxta alia subit causâ contraveniendi.

203 Quartum impedimentum est *temporis feriatum*, id est intra quod Ecclesia prohibet matrimonia solemnia. Circa quod notanda sunt verba Tridentini sess. 24. de reform. c. 10. *ab Adventu Domini nostri Jesu Christi usque in diem Epiphaniæ; & à feria 4. Cinerum usque in octavam Paschæ inclusivè, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus observari S. Synodus præcipit.* Ubi quia solum mentio fit *solemnium nuptiarum*, plerique Doctores censent, his diebus absolvi non prohiberi nuptias, sed solemnnes dumtaxat, id est cum solemnâ benedictione, solemnique sponsæ ad ædes sponsi traditione, cum pompa, choris, canticis, &c. Ita Glossa in cap. *Capellanus* de feriis, Paludanus, Cajetanus, Sylvester, Navarrus, Sanchez, Coninck, Bonacina. Sed hic bene monet sequendam hac in re locorum consuetudinem.

CAPUT XXVI.

Impedimenta dirimentia in communi.

204 Sunt quatuordecim hæcæ verbis comprehensa.

Error, conditio, votum, cognatio, crimen, Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas, Si sit affinis, si foris coire nequibus.

Duo sequentia Tridentinum jure novo adjecit:

Si Parochi & displicitis desit præsentia testis, Raptus sit mulier, nec loco reddita tunc. Hæc faciendæ videntur, facta retrahant.

205 Præter allata impedimenta (à Concilio Tridentino statuta) nulla alia sunt, etiam in Gallia, quæ Matrimonii Sacramentum, vel etiam contractum, invalidum reddant coram Deo, vel Tribunali Ecclesiastico; sed ad summum civiliter, coram Judice Civili, quatenus ex ipso non conceditur civilis actio, nec civilis oritur obligatio, neque civilia illa jura præteriri possunt, uti cap. 9. dictum est.

206 An verò (præscindendo à questione de facto) Principes sæculares inducere possint nova impedimenta, matrimonii contractum irritantia? Respondo id posse quoad effectus civiles, juxta dicta ibidem. Quoad substantiam & firmitatem contractus coram Deo, id posse negat Zypæus, & est sententia communior inter Doctores, ex quo matrimonium est Sacramentum (tametsi secus sentiant Petrus & Dominicus Soto, Ruardus Tappereus, Albertus Pighius, Petrus de Marca, Layman, Gonet, D. Gerbais, Joannes Baptista du Hamel, &c.) sive potestas illa Principibus sublatâ fuerit Evangelicâ lege, dum matrimonii contractum nobilitavit Sacramenti dignitate: sive Ecclesiasticâ lege, declarante causas matrimoniales ad Judices Ecclesiasticos pertinere; in omnibus proinde Christi fidelibus ab Ecclesiâ Constitutionibus pendere. Quod totus Christianus Orbis adeo credit, ut circa hoc omnes passim Christiani Principes & Magistratus tanti ponderis potestatem (exceptis solum effectibus civilibus à multis sæculis Ecclesiâ reliquerint.

207 Triplex est error, personæ, qualitatis, & conditionis. *Error personæ*, est quando quis existimans se contrahere cum una persona, v. g. cum Rachele, contrahit cum alia, v. g. Jacob cum Lia. *Error qualitatis*, sive accidentium personæ, est quando quis existimans se contrahere cum divite, nobili, formosa, virgine, reverâ contrahit cum inope, ignobili, deformi, corrupta. *Error conditionis*, est quando quis existimans se contrahere cum persona libera, contrahit cum serva, id est cum mancipio. Neque enim *servi* nomine hic veniunt famuli & ancillæ nosstrates, suas operas & obsequia aliis elocantes.

Error itaque matrimonium dirimens, non est error qualitatis, sed error personæ, vel conditionis. Quod enim *qualitatis error* matrimonium non dirimat, ratio est, quia matrimonii contractus versatur circa personas, non circa personarum qualitates; eoque errore non obstanti, adefit verus & absolutus consensus circa personam præsentem.

Nec refert, quod Titius in eam non consentiret, si sciret esse corruptam, pauperem, iracundam, &c. Hoc enim non tollit absolutum hic & nunc consentium in personam præsentem; sed tantum tolleret, posita illâ conditione, id est scientiâ qualitatis.

Duo tamen casus excipiendi sunt. Primus est, quando quis explicitè vel implicitè intendit non contrahere, si talis qualitas non inest personæ, cum quâ contrahit. Quia non subsistente conditione, mente vel exteriori significatione apposita contractui, contractus non subsistit.

Dixi *explicitè vel implicitè*. Parum enim refert, quod ejusmodi conditio explicitè adjecta censetur. Unde Doctores Salmanticenses apud Basilium Pontium rectè censuerunt, nullum fuisse matrimonium puellæ, quæ frequenter declaraverat se malle mori, quam matrimonium inire cum aliquo ex sanguine Judæorum oriundo. Et postea, sponso protestante se non descendere ex sanguine Judæorum, ipsum duxerat. Quo errore postea deprehensa, reclamavit puella, & matrimonium judicatum est nullum.

Secundus casus est, dum error qualitatis transit in errorem personæ. Quod contingit quotiescumque qualitas, circa quam erratur, determinat certam aliquam personam, distinctam ab ea quæ præsens est, ut dum quis intendens contrahere cum filia Titii, Provincia Præsidis v. g., contrahit cum ea quæ se dicit filiam ipsius, cum non sit. Tunc enim non consentit in personam præsentem, sed in aliam, ab ipsa divertam. Ita Navarrus, Sanchez, Bonacina, &c.

Quod autem *error personæ* matrimonium dirimat, est de jure naturæ, & habetur 29. q. 1. per totam. Quia qui circa personam præsentem errat, in eam non consentit, imò de ea ne cogitat quidem, uti patuit in Jacob, primitus non consentiente in Liam, sed in Rachelem. Consensus verò in personam est de essentia matrimonii.

Nec refert quod Titius, per errorem contrahens cum Caja, putans esse Titiam, sic animo affectus sit, ut si sciret esse Cajam, cum ea nihilominus contraheret. Quia ex hoc non probatur velle hic & nunc contrahere cum Caja, sed id voluit, si sciret, &c. Si tamen vellet ipso actu contrahere cum persona præsentem, quæcumque illa sit, validum hæud dubiè foret matrimonium, ob sufficientem consentiam.